

SVETOPISAMSKA ČITANJA I BLAGOSLOV VODE UOČI BOGOJAVLJENJA

Na bogoslužje blagoslova vode uoči Bogojavljenja redovito se okuplja veliko mnoštvo pobožnih vjernika u svim našim crkvama. Zbog toga je potrebno posvećivati dosta pažnje pripremi i obavljanju toga bogoslužja. Čini mi se prikladnije obred blagoslova vode obaviti na početku mise a ne u sklopu samostalne službe Riječi. Budući da se ta misa slavi *uoči Bogojavljenja*, kako ističe *Rimski obrednik*,¹ ta misa s blagoslovom vode postaje neka vrsta Bdjenja za svetkovinu Bogojavljenja.

To stvarno i spada u svetkovinu Bogojavljenja koje se od najstarijih vremena opisuje kao slavlje trostruke Kristove objave: mudracima prigodom rođenja, kod krštenja na Jordanu i na svadbi u Kani Galilejskoj. "*Trima čudima proslavljen blagdan slavimo: danas zvijezda mudrace privede k jaslama; danas posta vino iz vode na svadbi u Kani; danas na Jordanu Krist primi krst da nas spasi.*"² Tim riječima se u časoslovu opisuje sadržaj Bogojavljenja.

Uz taj svečani i redovito dobro posjećeni obred pristaje i odgovarajuća Služba Riječi Božje koja bi trebala biti temelj obreda blagoslova vode i prigodne homilije. Pogledajmo na kratko što nam je ponuđeno za čitanje iz Svetoga pisma za ovu prigodu. "Rimski obrednik", svezak "Blagoslovi", za obred blagoslova vode uoči Bogojavljenja "u misi", ništa ne govori o svetopisamskim čitanjima. Vjerojatno pretpostavlja da se obred obavlja nakon prve večernje Bogojavljenja što uključuje obrasce mise od Bogojavljenja. Za obred

¹ Usp. *RIMSKI OBREDNIK, Blagoslovi*, KS, Zagreb 1987, 451-457.

² Antifona za Veliča na II. večernjoj Bogojavljenja. *Časoslov*, sv.I, Zagreb 1984, 402.

blagoslova vode "izvan mise" predviđeno je jedno svetopisamsko čitanje (Mt 1,7-11: *Isus iz Nazareta prima krštenje u Jordanu*) i jedan psalam (Ps 29/28) s pripjevom: *Gospodin nad vodama stoluje*.³ Ako li se misa slavi prije 1. večernje Bogojavljenja, onda su ponuđena svagdanja čitanja za 5. siječnja: 1. čitanje: 1 Iv 3,11-21 (*Iz smrti smo prešli u život jer ljubimo braću*), pripjevni psalam 100(99) i pripjev: *Kliči Gospodinu sva zemljo, te evanđelje Iv 1,43-51 pod motom: Ti si Sin Božji, Kralj Izraelov!* Govor je o zgodi s Natanaelom što nije najprikladnije vezano uz svetkovinu Bogojavljenja ni uz obred blagoslova vode.⁴

No, okrenemo li samo stranicu *Reda svagdašnjih čitanja*, sv. I, za dan 6. siječnja predviđena su posebna čitanja za krajeve gdje se Bogojavljenje slavi u nedjelju iza Bogojavljenja: 1. čitanje: 1 Iv 5,5-13 (*Duh, voda i krv.*); pripjevni psalam 147 te evanđelje: Mk 1,7-11: *Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!*⁵

Slično na misi 7. siječnja, za krajeve gdje se Bogojavljenje slavi u nedjelju poslije 6. siječnja, nalazimo pogodna čitanja za misu i blagoslov vode: 1. čitanje 1Iv 5,14-21 (*Uslišava nas u svemu što ištemo*), pripjevni psalam 149 (*Gospodin ljubi narod svoj*) i evanđelje Iv 2,1-12 (*Isus učini prvo znamenje u Kani Galilejskoj*).⁶

Uvrštavanjem navedenih čitanja u *Red blagoslova vode u misi* izbjegla bi se liturgijska nepovezanost sadržaja blagoslova vode uoči Bogojavljenja sa sadržajem službe Riječi u misi. Služba čitanja u misi blagoslova vode uoči Bogojavljenja bi se obogatila većom mogućnošću izbora i prilagodbe. Čitanja su već otisnuta u *Redu čitanja*. Na njih bi samo trebalo upozoriti u *Obredniku* i *Liturgijskom kalendaru*. Misne molitve bi se mogle izabrati između naznačenih za dane od 2. siječnja do subote prije blagdana Krštenja Gospodnjega, prema sadržaju izbora nevedenih čitanja.⁷

---

³ RIMSKI OBREDNIK, *Blagoslovi*, 453-454.

⁴ RIMSKI MISAL - RED ČITANJA, *Svagdanja čitanja*, I, 95-100.

⁵ Isto, 101-103.

⁶ Isto, 105-107.

⁷ RIMSKI MISAL. *Drugo hrvatsko izdanje dopunjeno i popravljeno prema drugom tipskom izdanju.*, KS, Zagreb 1980, 109-115.

U obnovljenom redu blagoslova vode blagoslovne molitve su toliko sadržajno sužene, da ne kažem osiromašene, u odnosu na stari obred⁸ da se bez zaziva drugoga dijela Litanija Svih svetih gotovo i ne bi znalo što pobožni narod očekuje i kakvu zaštitu dobiva blagoslovljenom vodom. Koliko je odklinjanje i zaklinjanje u blagoslovu soli i vode u starom obredu u tim molitvama bilo nespretno izraženo na pomalo magijski način, toliko se u obnovljenom obredu otišlo u drugu krajnost.

U blagoslovu soli, gotovo na "stidljiv" način, govori se o učinku škropljenja za odbijanje svakoga naleta nekog neodređenog neprijatelja i da nas trajno čuva prisutnost Svetoga Duha. Očito da je namjerno izbjegnut lustrativni učinak koji bi se mogao pridavati ovom obredu. U blagoslovnoj molitvi vode ističe se samo spomen krsne obnove i otkupljenja svega stvorenoga, te se iz toga za prosječnoga našeg vjernika koji sudjeluje u tom obredu ne vidi konkretnost u čemu je posveta vode za službu spasenja i blagoslov za narod. Obred bi trebao biti priređen ne za učene teologe već za kršćanski narod.

Ovdje bi se moglo, a i trebalo, postaviti praktično pitanje ne samo liturgičarima nego i katehetičarima: koliko naših vjernika znade protumačiti vjeru svoga krštenja da bi moglo razumjeti a onda i proživjeti takve molitve? Očito bi liturgijski pastoral trebao biti obilatije zastupljen u kršćanskim katehezama.

Josip Jakšić

---

⁸ Usp. *Rimski obrednik. Dodatak Rimskog obrednika*. Zagreb 1929, 516.